

TORENVALKEN 2022

In dit rapport worden de resultaten van het broedseizoen 2022 van de Torenvalken in het werkingsgebied van NWG De Kerkuil ontleed en besproken. Het weer was vorig jaar een stuk stabiel dan in 2021, dus waren we benieuwd of we dit jaar opnieuw een toename zouden kunnen vaststellen in de aantallen broedgevallen en uitgevlogen jongen, en in de grootte van de legfels.

Explosieve toename broedgevallen

Waar we in 2021 nog meer dan tevreden waren met de vaststelling dat ondanks de moeilijke broedomstandigheden (koud, veel neerslag, klein voedselaanbod) het aantal broedgevallen met 52 het hoogste ooit was, werden in 2022 maar liefst 72 broedgevallen geteld. Dat is een toename van meer dan 38%! In alle projectgemeenten ging het aantal succesvolle broedsels erop vooruit, of bleef dat aantal minstens stabiel. De enige uitzondering is Diksmuide, waar in 2022 12 broedgevallen werden geteld, ten opzichte van 13 in 2021. In absolute cijfers was de stijging het meest opvallend in Koksijde (+6), Veurne (+5)

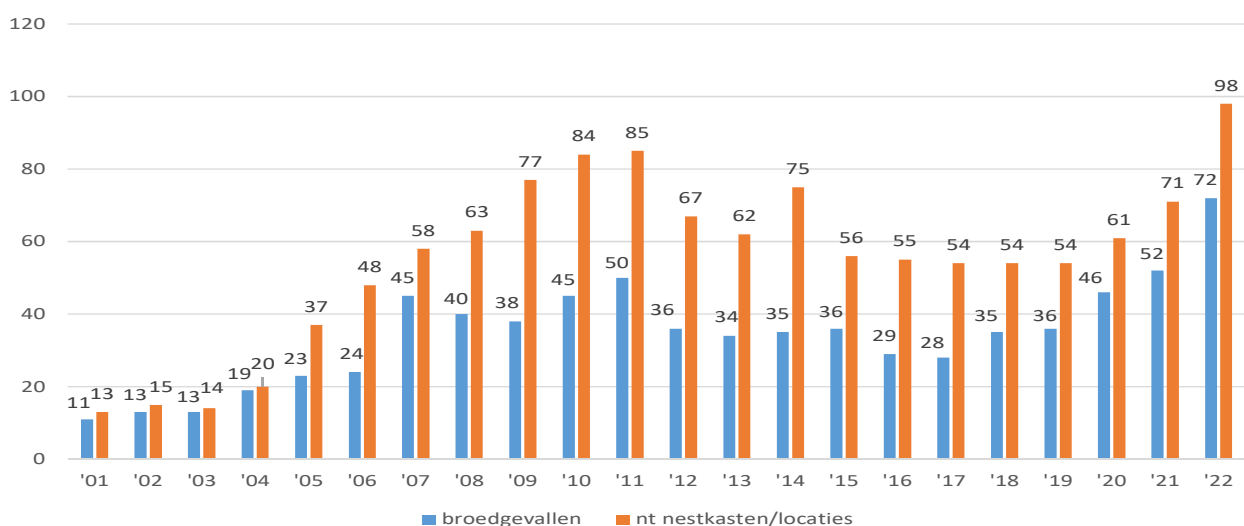
en Alveringem en Koekelare (+3). Als we de toename in relatieve cijfers bekijken, zien we in Alveringem een toename van 300% (van 1 naar 4 broedgevallen), in Koksijde 120% (van 5 naar 11) en in De Panne 100% (1 werd 2). In Veurne (18), Alveringem (4), Koksijde (11), De Panne (2), Nieuwpoort (8) en Koekelare (9) werden bovendien nooit eerder hogere aantallen broedgevallen bij Torenvalk vastgesteld sinds de NWG De Kerkuil de controles daar begon.

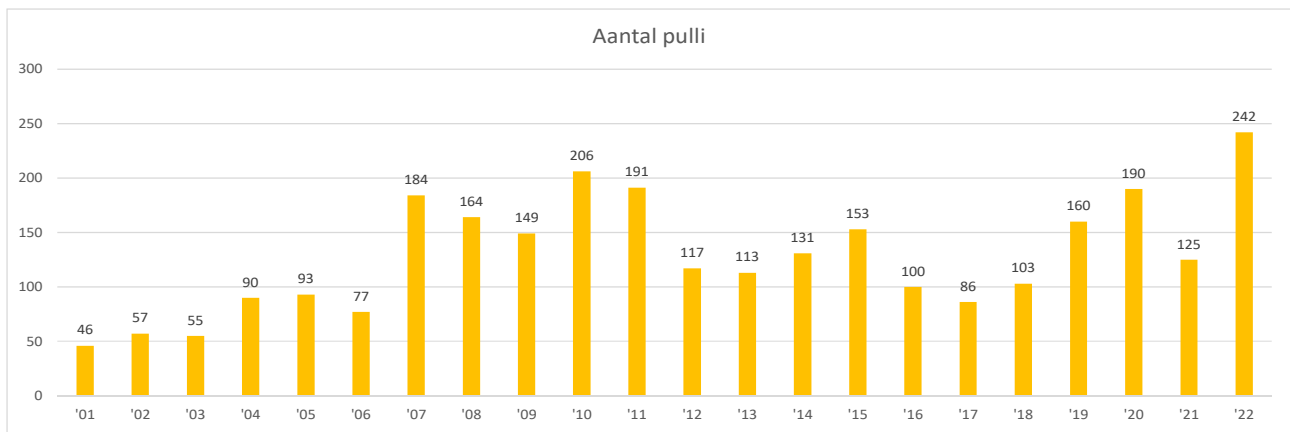
Nieuwe nestplaatsen populair

In navolging van de vooropgestelde doelen werden tijdens de winter van '21-'22 heel wat nieuwe nestkasten voor Torenvalk bijgeplaatst op daartoe geschikte locaties. Vaak zijn dat hoge bomen aan de rand van weilanden, maar ook hoge palen voldoen, net als topgevels of wanden van schuren. Aan het begin van het vorige broedseizoen waren nog 72 kasten beschikbaar, en dat waren er in 2022 al 95. Volgens de meerjarennota engageert de natuurwerkgroep zich om tegen 2026 een minimumaantal van

Broedgevallen - nestlocaties

60 broedgevallen te hebben in 100 torenvalkkasten. Een haalbare kaart, dus.

Met 72 broedgevallen in 95 nestbakken komen we op een bezettingsgraad van 73%, wat exact evenveel is als vorig jaar, met dien verstande dat het absolute aantal broedgevallen wel een pak hoger ligt. Dat de populatie zich even snel uitbreidt als de vereniging kunstmatige nestplekken kan voorzien, is toch op zijn minst opvallend. Dat betekent ook dat er dus wel degelijk nog ruimte is voor Torenvalken in ons werkingsgebied.

Belangrijk om mee te geven is dat er ook op 3 locaties een broedgeval werd vastgesteld op een 'natuurlijke' nestplek, dus niet in een kunstnest dat door NWG De Kerkuil werd geplaatst en beheerd.

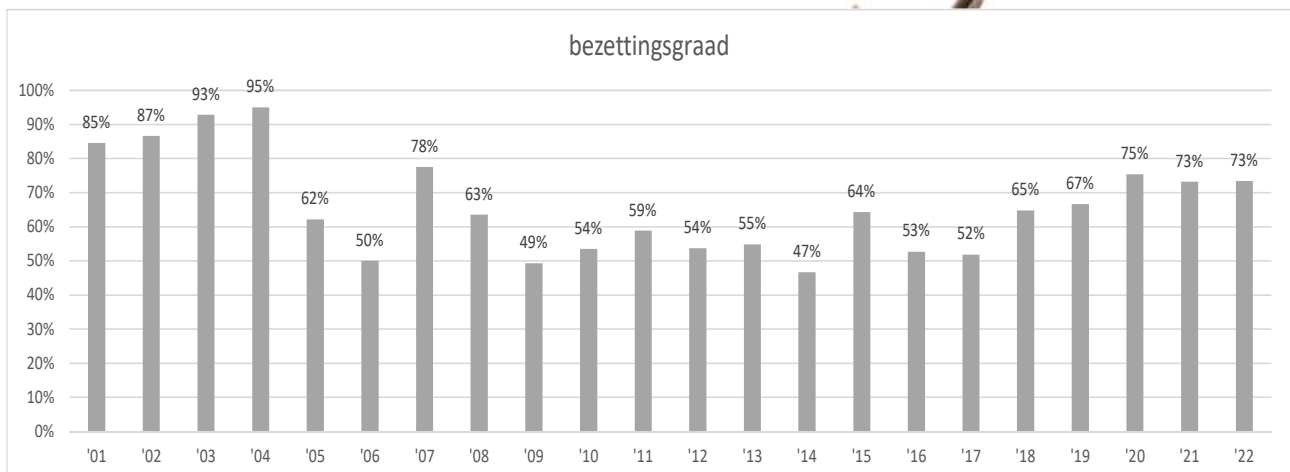
Nooit meer pulli geringd

Na het wat tegenvallende nestgemiddelde van 3,05 jongen per geslaagd broedgeval in 2021, troffen de medewerkers in het hele werkingsgebied in 2022 vooral grote nesten aan. Het nestgemiddelde voor de 10 projectgemeenten lag vorig jaar op 4,51, een groei van bijna 48%. Hiermee komen we in de buurt van het recordgemiddelde van 4,58 in 2010, maar vooral weer netjes in de veilige zone van 4 pulli per nest. Deze opvallende toename is dus niet zozeer een indicatie van uitzonderlijk broedsucces in 2022, maar wel van de tegenvallende legfels in 2021. In geen enkele gemeente lag het nestgemiddelde trouwens lager dan 4.

In totaal ringden onze medewerkers van het KBIN (Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen) vorig jaar 239 pulli. Dat zijn er ruim

30 meer dan in het vorige topjaar 2010 (206), en bijna tweemaal zoveel als in 2021 (125). 3 jongen uit een natuurlijk nest werden geteld, maar niet geringd.

Wie even meerekende, merkte misschien al dat 72 broedgevallen met een gemiddelde van 4,5 pulli per nest een totaal aantal van 324 jongen zou moeten opleveren. Dit verschil heeft te maken met het feit dat niet elk vastgesteld broedgeval ook gecontroleerd wordt. In 53 gevallen werden de jonge Torenvalken ook effectief uit het nest gehaald, gemeten, gewogen en geringd en netjes teruggeplaatst.

Deze wetenschappelijke data blijven heel waardevol, maar het is nooit de betrachting om elke vogel van een ring te voorzien. Toch is het een realistische inschatting om ervan uit te gaan dat vorig jaar in de noordelijke Westhoek meer dan 300 Jonge Torenvalken het nest hebben verlaten.

Missie geslaagd?

Dergelijke cijfers stemmen ons vanzelfsprekend erg gelukkig, en we merken ook in het veld dat de appreciatie voor deze slanke valk blijft toenemen. Sensibiliserende gesprekken met landbouwers of bewoners van het buitengebied over het weren van gifstoffen vallen niet in dovemansoren.

Meer mensen komen ook spontaan polsen of het plaatsen van een nestbak op hun eigendom mogelijk zou zijn. Hier wordt telkens een degelijke analyse van de omstandigheden gemaakt om de slaagkansen zo hoog mogelijk te houden. Het zou immers onverstandig zijn om op onze lauweren te rusten. Zoals elke wilde populatie is ook die van de Torenvalk onderhevig aan heel wat factoren, natuurlijke én menselijke, zodat voortdurende alertheid nodig is. Maar blikken we tevreden achterom en hoopvol vooruit? Het zal wel!

Filip Declerck

NESTKAST GEKRAAKT

In het vorige nummer hadden we het nog over de cohabitatie van Torenvalk en Kerkuil in een nestkast voor Kerkuilen. Maar toen we in Houthulst een nieuwe nestkast voor Kerkuilen plaatsten, sprak de zoon van de landbouwer ons aan over de nestkast Torenvalk die in zijn schuur hing: "Daar hebben ook al Kerkuilen in gebroed!" Vol ongeloof legden we met handen en voeten uit dat Kerkuilen enkel in een donkere nestkast broeden en dat jonge roofvogels (Torenvalken) soms weleens verward worden met uiltjes ... Maar de zoon van de landbouwer bleef volhouden. Wij dachten: "Pictures or it didn't happen!", wat zoveel betekent als "Ik wil een foto zien, of ik geloof het niet". En toen we deze foto te zien kregen, stonden we daar, met onze mond vol tanden ...

